

Under den i Aarene 1742—56 foretagne Grundtaksmatrifulering vare Forstæderne, som bemærket, ikke inddragne. Efterhaanden som Behyggelsen frede frem udenfor den gamle Voldgrænse, navnlig efter Loven af 6te Januar 1852 om Fastsættelsen af en ny Demarkationslinie udenom Kjøbenhavns Fæstningsværker m. v., maatte det derfor blive en Opgave at søge at udjevne de bestaaende Forskelligheder mellem Grundene inden for og uden for Voldene.

Følge en Skrivelse fra Magistraten af 13de September 1852, nærmest foranlediget ved et Ønske fra Indenrigsministeriet om Ophævelse af Port- og Passagepenge, der hæmmede Samferdselen mellem de 2 Dele af Staden, nedsattes en kombineret Komite for at tage Spørgsmaalet om de kommunale Afgifts- og Beskatningsforhold i dets hele Udstrækning, ogsaa for Forstædernes Vedkommende, under Overvejelse, og denne Komite indstillede 23de September 1853, at Kommunalbestyrelsen skulde andrage paa, at en Kommission, bestaaende af Stadskontunktøren og andre sagkyndige Mænd samt nogle af Kommunalbestyrelsens Medlemmer, skulde sammentrede for at gøre Forslag til de Regler, hvorefter de udenbys Ejendomme kunde ansættes til Grundstat m. v.

Denne Kommission nedsattes og afgav sin Betænkning den 23de August 1856 samt udarbejdede i Henhold til denne et Lovforslag, der gik ud paa, at den indenbys Grundtaksmatriful skulde revideres, og Ejendommene paa Kjøbenhavns Grund uden for Voldene ansættes til Grundtaks, i det væsentlige efter de samme Regler som de indenbys. Dette Forslag vandt imidlertid ikke Tilslutning i Kommunalbestyrelsen, der foretrak et Ændringsforslag af et Medlem uden for Kommissionen (afdøde Kaptajn, Brygger Jacobsen). Han gjorde gældende, at medens de indenbys Grunde kun have Betydning og kunne vurderes som Byggegrunde, var denne Benyttelse af de udenbys Grunde paa den Tid (for 30 à 40 Aar siden) ikke saa almindelig, at den Inddeling af Grunden i Gadejord og Indjord, hvorpaa Grundtaksen her i Staden er baseret, kunde anses for retfærdig. Støttet paa denne Betragtning, som bifaldtes af Kommunalbestyrelse, Regering og Rigsdag, udarbejdedes et nyt Forslag, og den 14de December 1857 udkom Lov om Grundtaks for Staden Kjøbenhavns udenbys Grunde.

Efter denne Lov inddeltes alle ubebyggede Grunde udenfor Voldene i 3 Klasser og ansattes til en Værdi af henholdsvis 600, 1,200 og 5,000 Rigsdaler pr. Tønde Land efter den Maade, hvorpaa de benyttes: Jord, der benyttes til Dyrkning eller Græsning, regnes til 1ste Klasse, Haver til 2den Klasse*), og de Grunde, der benyttes til Handelsbrug, Tømmerplads, Forlystelsessteder m. v., regnes til 3dje Klasse**). De bebyggede Grunde ansattes til en vis Værdi efter Bygningernes Assurancefum og Værdien i Handel og Wandel.

Af den Værdi, som paa denne Maade udsandttes paa hver Ejendom ved at sammenlægge 1) Grundens Værdi, 2) Bygningens Værdi og 3) Velighedensværdien, beregnedes Grundtaksen, idet Ejendommen for hver 3,000 Rdl. af denne samlede Værdi ansattes til 1 Portion Grundtaks.

Loven af 14de December 1857, hvis Virkninger skulde begynde fra Aarsbegyndelsen 1859, altsaa paa en Tid, da Esterbirkningen af Krisen 1857 endnu langt fra var forsvunden, fremkaldte stærke Klager fra de udenbys Grundejere, som fandt deres Udtryk i Andragender fra den nys dannede „Kjøbenhavns udenbys Grundejerforening“. En af Klagerne fandt Magistraten berettiget, og den blev afhjulpen ved Lov 19de Februar 1861 § 4, idet herefter de udenbys Ejendomme ligesom de indenbys kun ansættes til 1 Portion Grundtaks af hver 5,000 Rdl. (tidligere 3,000 Rdl.) af dens Assuranceværdi.

Sidtil vare, som ovenfor bemærket, de 5 Skatter, af hvilke Grundtaksen er sammensat, aarlig blevne lignede paa det Skatte-Grundlag, som Grundtaksansættelsen afgiver, og med et forfærdigt Beløb, alt efter som der i det enkelte Aar viste sig Trang for Kommenen til at tilvejebringe Indtægter til Opfyldelsen af visse bestemte Samfundskrav, snart større, snart mindre.

*) Som et Kuriosum skal anføres, at af 1 Tønde Land Have ved Strandvejen betales kun omtr. 4 Kr. aarlig i Grundtaks.

***) En ubebygget Grund, der benyttes til Dyrkning eller Græsning, kan ikke ansættes til Grundtaks, hvis den er mindre end 3,150 Kvadrat Alen, en Haveplads, naar den er mindre end 1,610 Kvadrat Alen, og en Tømmerplads m. v., naar den er mindre end 350 Kvadrat Alen.